

וזה? זיין דען ער ניט טענהן און ער געפינט זיך בי יעדער לאן אליען פאראן די אלע זמניגים פון יאר. און בשעת עס קומט יום כייפר, דארף יעדער איד, וואס ער איז דער כהן גדול איז זיין בית המקדש, טאנ אליען אלע עבדות און ניט פאראלאן ויך אויה און אננדערן, און איז דעם וואס ער דארף טאנ, זיינגען פאראן צוויי טילין: די עבור דות און קדשי קדשים בונגדי לבן און די איבעריקע עבדות בונגדי זהב.

יג. דער טעם וואס די כהנים בע- בודתם האבן געדרפט אנטאנן בונגדי לכבוד ולהתפארת — וככני' וואס יום כייפור האט געדרפט זיין די עבדה בונגדי זהב, אויסער און קדשי קדר- זונצן בונגדי זהב אויה בית המקדש זאנן.

וואס שטייט אין מדרש⁽⁸⁾: לא הי' ראיו זהב להשתמש בו ולא נברא אלא בשביב בית המקדש. דעו עיקר בריאת הזהב איז געוווען צוליב בבית המקדש און מצד דעם איז דאס דאס אויד איז דער גאנצער וועלט. און יעדער איד פארשטייט דאר, איז מען דארף ניט מאכן דעם עיקר פאר אַ טֶפֶל אָוּן דעם טֶפֶל פָּאָר אָוּן עֵי- קר. —

אבער בשעת עס רעדט זיך וועגן קדשי קדשים. דער קדשי קדשים פון יעדער אידנס נשמה, דארטן דארף געפינט זיך זיין דער אונזערע געפינט זיך זיין אונזערע ושבוד מלכיות, אבער אונזערע נש- מות האט מען און גלות ניט פאר- טריבן און און שעבוד מלכיות ניט איבערגעהבען. —

האט געזאגט⁽⁹⁾: און באָר אונזערע גופים זיינגען איבערגעהבען און גלות דש וואס געפינט זיך בי יעדער איזן זיין אויך פאראן די אלע זמניגים פון יאר. און בשעת עס קומט יום כייפר, דארף יעדער איד, וואס ער איז דער כהן גדול איז זיין בית המקדש, טאנ אליען אלע עבדות און ניט פאראלאן ויך אויה און אננדערן, און איז דעם וואס ער דארף טאנ, זיינגען פאראן צוויי טילין: די עבור דות און קדשי קדשים בונגדי לבן און די איבעריקע עבדות בונגדי זהב.

יג. דער טעם וואס די כהנים בע- בודתם האבן געדרפט אנטאנן בונגדי לכבוד ולהתפארת — וככני' וואס יום כייפור האט געדרפט זיין די עבדה בונגדי זהב, אויסער און קדשי קדר- זונצן בונגדי זהב אויה בית המקדש זאנן.

וואס שטייט אין מדרש⁽⁸⁾: לא הי' ראיו זהב להשתמש בו ולא נברא אלא בשביב בית המקדש. דעו עיקר בריאת הזהב איז געוווען צוליב בבית המקדש און מצד דעם איז דאס דאס אויד איז דער גאנצער וועלט. און יעדער איד פארשטייט דאר, איז מען דארף ניט מאכן דעם עיקר פאר אַ טֶפֶל אָוּן דעם טֶפֶל פָּאָר אָוּן עֵי- קר. —

אבער בשעת עס רעדט זיך וועגן קדשי קדשים. דער קדשי קדשים פון יעדער אידנס נשמה, דארטן דארף געפינט זיך זיין דער אונזערע געפינט זיך זיין אונזערע ושבוד מלכיות, אבער אונזערע נש- מות האט מען און גלות ניט פאר- טריבן און און שעבוד מלכיות ניט איבערגעהבען. —

(8) ג' תמחו תרפ"ז. לקוטי דבריוס תרצב, א.
סה"ש תרפ"ז ע' 169.

(9) מורה נבוכים חלק ג פרק מה.

מען קומט צו אים ווען געלט וועט
ער זאגן — זאל מען גיין צו אן
אנדרען ווארטום ער איז א קדוש
וטהור. ער וויס איז דער בית המקה
ריש, די יישיבה, בית הכנסת ובית
המדרשה דארף האבן זהב — דארף
ער געבן זהב.

בשעת אבער עס קומט צו קדשי
קדשים, איז ער גלייך מיט אליעז
מען, ער גייט ניט ארטום מיט בגדי
זהב נאָר מיט בגדי לבן, וויסע ריגען
קליעדר, רײַין פון גשמיוט וחומריות.
ער וויס איז איזן קדשי קדשים האט
זיך קיין זאָך ניט געפנצען, אַפְּילוּ
דער להם הפנים, וואָס ער איז היי
לייקע ברויט, איז אויך ניט געוווען
איזן קדשי קדשים. מער ניט ווי דער
אויבערשטער, די תורה — דער אַרְוֹן
און די לוחות — און דער כהן גדול.
טו. און דאס איז דער מסדר השׂ

כל פאר יעדר אידן:
די תחילה פון לעבען, די התחלת
פון עבדה און דער אנהוב פון יאַר,
דאָרף זיין מיט אַפְּשָׁוּטן אויסגעַ
שריי צום אויבערשטן — העכער פון
שלל, און דערנאָך דארף ער אלין
טאָן די בעבודות איזן בית המקדש,
וואָס ער איז גאנֵץ אויך איזטער, איז
בגדי זהב און איז בגדי לבן.

און בשעת ער וועט איזו טאן —
וועלן בי אים גיין גשמיוט און רוח
ニוּחוֹת צוֹזָעָמָעָן, אַזְוִי ווי דער סֶדֶר
בֵּינְיָה דעם כהן גָּדוֹל אַזְוִי גַּעֲוָעָן. נִיט
ער האט פריער אַגְּנָעָטָן די בגדי
זהב און נאָכְדָּעָם די בגדי לבן, נאָר
ער פְּלָעָגָט זוי בְּיִתְּנָן. פריער די בגדי
זהב, דערנאָך די בגדי לבן, דערנאָך
נאָר אַמְּאָל די בגדי זהב און דער
נאָר נאָר אַמְּאָל די בגדי לבן, און

מען זהב ניט אַרְיִינְגָּעָמָעָן. דער גְּבִיר,
— מיט אליעם גלייך. די עבודות
פֿון קְדַשִּׁים דָּאָרָף מען טָאָ
בְּגָדִי לְבָן.

יד. און דאס איז דער עניין פון
ערשת ימי תשובה, ועלכע היבין
זיך און מיט דעם דראַש השנאה/דיקון
שופר, און ענדיקון זיך מיט עבודת
כהן גדול ביום כיפור.

צום אַנְהָוִיב עַשְׂרֶת יְמִי תְּשׁוּבָה
נעט מען אַשּׁוּפָר אָוֹן מען בלאות
מיט אַים. דער שופר איז אַהֲרֹן
פָּנוּ אַ בְּהָמָה, אויך די קולות וואָס
מען בלאות מיט אַים זיינען ניט קיין
מויזאָקָלִישׁע טענער" נאָר אַיְנָפָאַכָּע
kolot, תקיעה שבדים און תרואה.
בשעת אַ אַד שטעלט זיך אוועק פָּאָר
דעם אויבערשטער איז זיין פָּאָטָעָר,
חכמתה, זיין פָּאָרְבּוֹנְד מיטן אוּיִ
ברעדשטיין איז מיט אַ פְּשָׁוּטָן האַרְצִיכָּן
אויסגעַרְיִי. ער שריט אַוִּיס פָּוּן זַיִן
טיפּון האַצְּזִין, פְּנִימִוֹת הַלְּבָב, אָוּ ער
אייז דעם אויבערשטן אַ קִינְד אָוּן
דער אויבערשטער איז זיין פָּאָטָעָר,
בעט ער, אָוּ דער טָאָטָע וְאָל אַים
געבן אַ שְׁנָה טֻבָּה וְמִתְּהֻקָּה.

דער סִים פָּוּן עַשְׂרֶת יְמִי תשובה
אייז די עַבְדָּה פָּוּן כהן גדול אָוּן
די אויבערשטן צוֹיִינְגָּן. ד. ה.
אוּ ער וויס אָוּן באַשְׁלִיסְט אַזְוִי
גען דעם אויבערשטן סִי מיט בְּגָדִי
זהב, סִי מיט בְּגָדִי לְבָן.

בְּנוּגָע די זאָכָן וואָס זיינען אוּיִ
סְּעָרָן קְדַשִּׁים, וויס אַרְבָּעָה ער, אָוּ
וּוּבָאָלְד דער אויבערשטער האט אַים
געגעבן געלט אָוּן אַ אַדִּישׁע נְשָׁמָה
טָאָר דע ניט באַהֲלָטן זיך אַין בְּגָדִי
לְבָן, רַיְנָען קליעדר, וואָס יעַדְר זיך
אייז אוּרְפּ זיך אַ פְּלָעָק, אָוּן בשעת

ריינע קלידער, אַ רײַנָּע אויסגעלייַּה טערטער הארץ אַן אַ רײַנָּע אויס- געליטערטער קאָפֶן.

אוֹל דאס האָט יעדער אַיד נאָךְ דער טבילה ערְבִּים כִּיפּוֹרָא, אַ טְבִּיָּה, וְוָסֶם שׁוּעָנְקָט אַפְּ דִּינִיט גּוּטָע אַן נִיט פֿאָסְקָע זָאָכָן.

ית. אַזְוֵי וְוי דער כְּהֵן גָּדוֹלָה, נאָךְ דער גאנצְעָר עֲבוֹדָה פּוֹן בְּגָדִי זְהָבָן אַונְן בְּגָדִי לְבָנָן, פְּלָעָגָט זָאָגָן אַ תְּפָלָה קְזָרָה, אַונְן מִיטָּדִי פֿאָר וּוּעָרְטָעָר פְּלָעָגָט עָר אַוְיסְבָּעָטָן אַ גּוֹטָן יָאָר פֿאָר זִיךְּרָא, פֿאָר זִין שְׁבָטָן, אַונְן פֿאָר אלָעָן אַידָּן אַין דער גאנצְעָר וּוּעָלָט, אוּיךְ אַין גְּשָׁמִיות.

אַזְוֵי אוּיךְ יעדער אַיהֲר, בשעת ער טוֹט דִי עֲבוֹדָה אַין דָעַם קְדָשִׁי קְדָשִׁים וְוָסֶם בְּיִ אִימָּאִינְוִינִיקָה, אַין מִיט אַפְּרָע גַּעַצְילָטָע וּוּעָרְטָעָר אַין גַּעַצְילָטָע מַמְעָנָטָן, בְּרַעֲנָגָט עָר גְּלִיקָה, אוּיךְ אלָעָטָג פּוֹן אַ גָּאנְצָרָה.

אוּיךְ אַזְוֵי וְוי דִי תְּפָלָה פּוֹן כְּהֵן גָּדוֹל אַיזְנָעָוּן פֿאָר אלָעָן אַידָּן, אוּיךְ אַזְוֵי דִי תְּפָלָה פּוֹן יעדער אַידָּן יּוֹם כִּיפּוֹרָא, וְוָסֶם עָר קְוָמָת דָאָךְ צָוְגִּין בְּבָגְדִּי לְבָנָן מִיט אַ רְיִנְעָרָה הארץ אַין אַ גּוּטָע כּוֹנוֹהָה, טוֹט עָר אוּיךְ — נִיטָן אַנְאָר פֿאָר זִיךְּרָא אַונְן זִין פָּמָאִיָּה, נִעְרָה, נִאָר פֿאָר אלָעָן אַידָּן, יְשָׂרָאֵל עֲרָבִים וְהַבּוֹהָה⁽¹⁾, אוּיךְ מִשְׁיךְ זִין אַ שָׁנָה טֻבָּה וּמִתּוֹקָה בְּרוּחָנִיות וּבְגַשְׁמִיות.

(משיחת ד' תש"י תש"ז)

וּוִידָעָר אַמְּגָל — בְּגָדִי זְהָבָן, וּוִילְּבָדְּ בְּיִ אַידָּן אַיְזָן גְּשָׁמִיות מִיטָּ רְחוּנִיות נִיטָן אַפְּגָעְטִילִיט.

טוֹן, יוֹם כִּיפּוֹר דָאָרָף אַיְדִי זִיךְּ בְּאַטְרָאָכָּטָן אַונְן צְוֹגְרִיטָן זִיךְּ אַרְיִינִין צְוֹגִין אַיְן קְדָשִׁי קְדָשִׁים וְוָסֶם בְּיִ אִים אַינְעוּווִינִיקָה.

וְוָסֶם אַיְזָן דִּעְרָמִיְּן פּוֹן קְדָשִׁים הַקְדָשִׁים? אַיְן קְדָשִׁי הַקְדָשִׁים פּוֹן בֵּית הַמִּקְדָשׁ, אַהֲט אַיְזָן פְּאָר מִינְיָן מַעַר נִיטָן וְוי דִעְרָ אַרְון אַלְיִין, אַונְן אַיְן דָעַם אַרְון הַאֲבָן זִיךְּ גַּעֲפָנוּן דִי לְחוֹתּוֹת. דָאָס הייסט:

קדְשִׁים קְדָשִׁים דָאָס אַיְזָן דִעְרָ אַרְטָמִיְּן לְחוֹתּוֹת — תּוֹרָה אַיְן אַיְן אַופְּנוֹן בְּוֹן חֲקִיקָה — אַיְינְגָעְקִירִיכְטָעָ תּוֹרָה, דָאָס אַיְזָן אוּיךְ דִעְרָמִיְּן פּוֹן קְדָשִׁים, וְוָסֶם גַּעֲפִינְטָן זִיךְּ בְּיִ יְעָדָעָר אַידָּן אַינְעוּווִינִיקָה, דִעְרָ פְּאָרְבּוֹנְדָמִיְּן אַיְזָן אַיְן מִיטָּ תּוֹרָה, תּוֹרָת חַיִים, אַיְזָן אַפְּרָבּוֹנְדָמִיְּן אַיְן אַיְן אַופְּנוֹן פּוֹן חֲקִיקָה⁽²⁾.

יז. אוּזָן עַס קוּמֶט יּוֹם כִּיפּוֹרִים אַונְן אַיְדִי דָאָרָף אַרְיִינְגִּין אַיְן קְדָשִׁים, וּוּעָרְטָבִּים בְּיִ אִים אַ שְׁאָלה: זְוֵי קְעָן אַיךְ אַרְיִינְגִּין אַיְן קְדָשִׁים, בשעת אַזְזִין אַיְן אַינְגָגָנְצָן "נִיטָן פְּאָרְפּוֹצָטָן"? אַוְיָפֶן דָעַם עַנְטֶפְעֶרֶט מַעַן:

אוּיךְ אַרְיִינְצְּגִּין אַיְן קְדָשִׁי קְדָשִׁים פְּאָדָעָרָן זִיךְּ נִיטָן קִין בְּגָדִי זְהָבָן, קִין פְּאָרְפּוֹצְוָנָגָעָן, קִין קָאָזָן. עַס פְּאָדָעָרָן זִיךְּ אַבְעָרָן וּוּיְסָעָן

(1) שבועות לא, א. סנהדרין כו, ב.

(2) לקוטי תורה ויקרא מה, א.